

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 22 szám.

Budapest, június 1.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

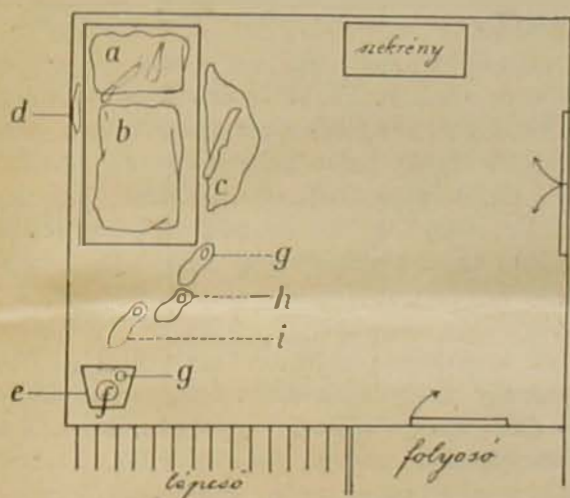
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

Egy bonyolult öngyilkossági eset.

A H. Gross-féle Archiv után. Magyarra átdolgozta: * * *

(Vége).

Ezek után a halott szobája ismét alapos szemle alá vétetett, melynek eredményét a legjobban az alábbi vázlat segítségével kísérhetjük figyelemmel.

Az ágy állapota után, melynek vánkosa (a) és takarója (b) vértől teljesen át volt ázva, valamint a már felmosott, de igen nagyinak leirt ágy előtti vértócsa (c) után ítélve szükséges, hogy a vérző sebek — egészen bizonyosan legalább is azonban a legjobban vérző ütőér-seb — az ágyban fekvő asszonyon vagy saját maga, vagy mások által okozottak. Miután a takarónak fal feletti része különösen erősen véres volt és az ágy és a fal között, jobbra lent egy még érintetlen vértócsa (d) találatot, megállapított, hogy az asszony az ütő-érből erősen vérző bal, tehát balról az ágyból kilógó kezével jobbra is átnyúlt.

A már felmosott, de a látható szélek által még pontosan körvonalozott ágy előtti vértócsa (c) olyan terjedelmes volt, hogy mindenki, a ki az ágnál foglalatostodik, abba feltétlenül belelép, és — miután a vértócsa még a hulla feltalálásakor — délután öt órakor — friss volt, — távozáskor feltétlenül lábnyomokat is hagy hátra. Ha gyilkosság történt, akkor a tettes, ha ellen-

ben öngyilkosságról van szó, akkor az öreg asszonynak az ágytól a szobaajtóig vezető lábnyomot kellett tehát megtalálni.

Először az asszony hullájától indultak ki. A hulla a teljesen szavahihető halottkém, valamint azon két szomszéd vallomása szerint, kik a hullát a kötélről levágták, ingbe, bluzba, szoknyába és pamut-harisnyába volt öltözve. Ezen tárgyakat a nyomozó csendőrijárőr azonnal őrizetbe vette. Ha az asszony harisnyás lábával az agy előtti vértócsába lépett, — ezt pedig felkeléskor meg kellett tennie — úgy természetes, hogy a keveset viselt, durva szövésű harisnya talpának külső részén vérnyomoknak kell lennie.

Az összes résztvevők legnagyobb meglepetésére a harisnyavizsgálat eredménye határozottan nemleges volt. Ezekkel a harisnyákkal nem lépett senki sem vérbe!

Következett az asszony ruháinak átvizsgálása. A szoknyán, mely a felakasztott hullán volt, szintén nem talált a bizottság véryomot. Ezzel ellentétben azonban az ing különösen elől és a szoknya alatti részen vértől teljesen át volt itatva. Ez a vér az ingen már nagyjában meg lehetett száradva, mikor a szoknyát ráhúzták, mert a szoknya belső oldalának azon részein is, melyek az inggel érintkeztek, alig voltak véryomok felfedezhetők.

Így tehát az elvárt felvilágosítás helyett újabb kéte-lyek merültek fel.

Arra is kellett a bizottságnak gondolnia, hogy egy esetleges tettes kezei bizonyára véresek lettek és hogy véres kezeinek nyoma valahol a szobában csak felfedezhető lesz? Az ágy láb részének bal oszlopán látható is volt egy véryom, mely mintha egy véres kéztől származott volna. Ezen nyom azonban nagyon el volt mosódva és így határozott következtetésekre nem volt alkalmas; a falakon, ajtókon és ablakokon nem volt nyom látható. Az ágy előtti vértócsából kiemelt sarló (c) annyira véres volt, hogy azon ujj- vagy kézlenyomatokat nem lehetett keresni. A párna alatt talált borotva egy véres kézuek elmázolt nyomait mutatta ugyan, de tiszta ujjlenyomatokról vagy más használható tiszta kéznyomról itt sem lehetett szó.

A bal szobasarkában, öt-hat lépésnyire az ágytól, egy egyszerű fából készült parasztszék (e) állott, melyre eddig senki sem ügvelt. A széken egy félig vízzel telt korsó (f) és a mellett egy ivópohár (g) volt elhelyezve

STOWASSER JÁNOS csás. ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közos hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tőzgrótt feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyáv: Öntőhas-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák, erő, elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldeték. Magyarországon legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.

Innen indult most végre az összes rejtélyeknek oly nagy fáradsággal keresett megoldása.

Dr. Popp a korszó fogantyuján egy csak keveset elmosódott ujjlenyomatot fedezett fel, és azonnal megállapíthatta, hogy az egy balkez hüvelyk és középső ujjától származik, a korszó t. i. balra fordult fogantyúval állt a széken, a korszótól jobbra állt az ivópohár.

Megállapítható volt, hogy a korszóhoz és a pohárhoz nem nyult senki, tehát vagy a grilkos vagy az öngyilkos ujjlenyomataival állunk szemben. A korszó mellett álló poháron igen gyenge sárgás színben bár, de gyakorlott szemnek mégis jól kivehető véres ujjlenyomatok voltak láthatók: elől a hüvelykujj, hátul a többi ujjak, az illető egyén tehát a jobb kezével fogta meg a poharat.

Most az ágytól a székig vezető összekötő nyomok keresése következett, melyek hamarosan meg is találtak.

Az ágy láb részének bal, külső szélétől a szék felé vezető irányban, három felkör alakú, eles szelű, alma nagyságú vérfolt volt látható, melyek közül a szék melletti volt a legnehezebben kivehető.

Nagyító üveggel történt közelebbi vizsgálódásnál a két első nyomnál az egész láb lenyomata is kivehető és körvonalozható volt.

Dr. Popp végül a faszék ülődeszkáján is talált elmosódott véryomokat, melyekben három lábujj lenyomatát ismerte fel.

A bizottság most már közvetlen a megfejtés előtt állt! Megvoltak már az ujj- és a lábnyomatok. Valószínűtlennek lehet tekinteni, hogy az esetleges tettes mezérláb járt volna; minden adat inkább az öreg asszonyra mutatott, kinek hullája még rendelkezésre állt. A lábak megvizsgálása során megállapította a bizottság, hogy a talpak véresek voltak és pontosan a talált nyomba illenek.

A hulla ujjai a talált ujjlenyomatokkal szintén összehasonlították és megállapították, hogy a lenyomatok az öreg asszonytól származnak.

Ezen tények alapján most már az alábbiakra lehetett feltétlen biztossággal következtetni.

Az öreg asszony ágyban fekve saját maga okozta sérüléseit és pedig alkalmasint először a teljesen veszélytelen felsérüléseket és azután a sebet a kézcsuklón.

Az ütőer felmetzése folytán igen sok vért vesztett, a kéz először balról lógott ki az ágyból (vértócsa *c*), azután átnyult az öreg asszony vérző kezével a fal felé és ott okozta a másik vértócsát (*d*). Ezek után a nagy vérvesztéségtől elkábulva egy darabig az ágyban felehetett, miközben a vérzés elállhatott. Később megint magához tért és szomjazott; mezérláb és a véres ingben felkelt, belelépett az ágy melletti nagy vértócsába, majd pedig a szoba sarkában álló székhez ment, miközben

az ágy végén megtámaszkodott és ott véryomokat hagyott hátra. A korszót a bal, sebesült kezével megfogta és abból a jobb kézben tartott pohárba vizet öntött és abból ivott. A víz élvezete által kissé magához térhetett, mikor is világos lett előtte, hogy a borotva nem segítette őt célhoz jutni és ekkor a parasztos észjárás-hoz legközelebb fekvő «akasztás»-ra gondolt. Felhuzta harisnyáit, miközben egyik lábával a székre is támaszkodott és azután felhuzta szoknyáját is. Ebben az időben már teljesen elállt a vérzés a kézcsuklón levő sebtől és a vérzés ennek a kéznek a mozgása által sem indult meg újból. Ebből magyarázható meg az is, hogy miért nem található véryom a padlásra vezető lépcsőn, valamint a padláson, hová az asszony korának, vérvesztésének és elgyengült állapotának daczára fel tudott vánszorogni, a köteleket megkötni és magát felakasztani.

Az esetnek időszerinti összefüggése és így a hozzátartozók szavahihetősége is most már mindenki előtt tisztán állott.

Reggel kilencz órakor az öreg asszony egészenesen nézett ki az ablakból. Tíz és 11 óra között be volt zárkózva szobájába és ismételt zörgetésre sem adott választ. Délután félnégykor pedig hullája egészen kihülve és kezdődő merevségben felakasztva találtatott. Megállapítható tehát, hogy az első öngyilkossági kísérletet lent a szobában akkor hajtott végre, midőn tudta, hogy az egész házban egyedül van, tehát kilencz és 11 óra között.

Ennek megtörténte után egy bizonyos ideig, lehet hogy néhány óráig is elkábulva feküdt az ágyban. Az öreg asszony menyé délután egy órakor hazulról történt eltávozásakor ismét zörgetett az ajtón. Peltételezhető, hogy ezen zajra anyósa kábultságából magához tért és a víz élvezése, valamint futólagos felöltözködés után a padlásra ment és ott felakasztotta magát. Ez délután egy és két óra között történhetett, lehetséges tehát, hogy két-három óra után a hulla már teljesen kihült és a megmerevedés is már megkezdődött.

Az eset tehát így teljesen tisztázva, a gyanusított pedig három napi letartóztatás után szabad lábra volt helyezhető.

Ezen esetben elsősorban tanulságos volt annak a megállapítása, hogy mily különös módon szünhet meg egy megnyitott főütőer vérzése, mi a sérült tagnak ismételt mozgatása és elég hosszú idő elmúlása és erő alkalmazása daczára sem indul meg újra, másodsorban az, hogy a helyszínén még a leglényegtelenebb tárgyak, tehát olyanok is, melyek a cselekménnyel látezőlag semmiféle összefüggésben nincsenek, a cselekmény fedezéséhez régen keresett kulcsot rejthetik magukban.

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást olmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Rispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Beretvás-pastillát

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Tanyai csendélet.

Írta: Máthé Miklós törzsőrmester.

A „gányó” vagy a mint ők magokat nevezik, tanyáskertész, egyike a legelhagyatottabb embereknek. Faluktól, városoktól messze, kinn a pusztában lakik egyik-másik középbirtokos rozszant tanyáján. Szomszédságról alig lehet itt szó. Ha mégis van, csak azért lehet szomszédnak nevezni, mert addig a tanyáig, a hol az lakik, más tanya nincs, a mi egyik-másik helyen néha fél kilométernyi vagy nagyobb távolságot is kitesz.

A tanyáskertész rendszeren igen szegény ember. Ő is, felesége is rendszeren cselédek voltak s mint ilyenek kerültek össze valamelyik gazdánál s azután, mivel házbért fizetni módjukban nem állott, vagy annak, vagy egy másik gazdának valamely távoleső istenhátamegotti birtokára mentek ki tanyáskertésznek s ott megcsaládosztak.

Itt legalább ingyen lakóhelyet s vagy a birtokon, vagy a közelben rendszeren egész éven át munkát is kapnak. Dolgoznak napszámra, vállalnak harmados munkát s így élőködnek ott, míg csak éveken át tartó megfeszített munka árán s ha sikerül, baromi- és sertés-tenyésztés mellett összekuporgatnak annyit, hogy valahol a falu vagy város végén egy kis, szerény lakhelyet vásárolhatnak s a unagokéba mehetnek lakni.

Addig azonban, míg ez megtörténhetik, csak akkor hagyhatják el mind a ketten tanyai lakásukat, ha gyermekeiket is magukkal viszik vagy ha már van olyan nagyobb a gyermekeik között, a melyikre a kisebbeket rábizhatják.

Ilyen szerény körülmények között élt Turi János Harka-kötöny pusztai lakos is.

Ez a Harka-kötöny pusztja, a hol Turi János lakik, Kiskunhalas és Prónayfalva között terül el, jó nagy távolságra mind a két helységtől. Tulajdonképen a kiskörösi szolgabírói hivatalhoz és Prónayfalva határához tartozik, de a kiskunhalasi örs körletébe van beosztva.

A mult századbeli betyárvilág idejében jó helybelye volt e pusztja a szegénylegényeknek, a kik az akkor még teljesen lakatlan óriási homokos területen kikülvöltozó gulyásoknál és juhászoknál rendszeren jó fogadtatásra találtak. Most már, ha nem is nagyszámmal, van lakója Harka-kötönynek. Leginkább tanyáskertészek s egy-két kisebb birtokos, a kiknek bizony sokat kell küzdeniök, míg a kevésbé termékeny homokos területen annyit kereshetnek, a miből magokat és családjukat fenntarthatják.

Turi Jánosnak pedig már négy gyermeke volt. Egy 13 éves leány, egy 9 és egy 7 éves fiú és egy 5 hóna-

pos cseesemő akkor, mikor az alábbi leújtó esemény felulta békés családi nyugalmukat. Tavasztól késő őszig a még gyermekleány vállaira nehezedett testvérei és a ház felügyelete, gondozása, a sertés és baromfiak ellátásának súlyos gondja s még ezekenfelül, ha csak nem tulságosan messzire dolgoztak a szülők, azok részére is neki és a nagyobbik fiúnak kellett elvinni az anyjuk által kora hajjalban megfőzött és délre csak felmelegített ebédet.

Igy történt ez a mult évi augusztus hó 22-én is. A két nagyobb gyerek az ebéd elvitelekor a hét éves leányra hagyta a tanya és az elaltatott cseesemő őrzését, megparancsolván neki, hogy a tanyából el ne távozzék.

Körülbelül másfél óra múlva jött vissza a két gyermek. A tanyahoz közeledve feltűnt nekik, hogy öcsésüket nem látják. A ház ajtaja, mint rendszeren, nyitva volt. Eleinte azt hitték, hogy bent a szobában a kisgyerekekkel hajlódik, de mert még akkor se hallottak semmiféle zajt, mikor a házhoz értek, bizonyosra vették, hogy elaludt ő is a szobában.

Bizony elaludt az, még pedig örökre. Ott találták meggyilkolva, vörbefagyva a kanapén.

A két gyermek halálra ijedve állott pár pillanattig a rémes látvány hatás alatt. Majd kiszaladtak a szobából s tőlük telhetőleg sikoltozni, kiabálni kezdtek, mignem a leány magához térve, szüleiért szaladt, a fiú pedig, egyedül nem mervén otthon maradni, átfutott a legközelebbi szomszédba és elmondta az otthon látottakat.

Nemsokára jöttek futva a szülők s akkorán odakerült két-három öregasszony is. Igy többen, a mennyire a félelemtől merték, megvizsgálták a gyermek hulláját. Összevissza volt annak szurkálva feje, aroza valami zsebkésszerű eszközzel, a gége, légeső és a nyaküster átvágva. A szoba földjén, a kemence padlájától a kanapéig vastag vérosik vezetott s mind a két helyen egy nagy vértócsa volt.

Természetesen mindjárt rablógylkosságra gondoltak, még pedig aliből az egyszerű okból, hogy három nappal előbb adtak el két sertést száz koronaért s így teljesen bizonyosra vették, hogy a tettes ezt a pénzt akarta megszerezni s a miatt totto el ntből a gyereket, hogy árulója ne legyen. S nem is gyanakodtak másra, mint arra a sertéskereskedőből közvetítővé züllött egyénre, a ki a sertésüket megvotta s a ki aznap is a környékbeli tanyák közt járt.

A pénz azonban már nem volt meg. Előző napon adósságba fűették mind. De nem volt semmi nyoma annak se, hogy a szegényes berendezésű lakásban, a hálóban vagy az ágyban valaki keresett, kutatott s ennek során az ügy- és ruhameűeket szótiszorta vagy összeturkálta volna. Érintetlen volt minden ügy, a mint reggel a kisleány rendbehozta.

Ölje meg

a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat! hogy hasznos állattal meg ne mérgezze: 5197

De vigyázzon,

A Morrattin

a mosai és házi egerek és patkányok konótt pusztító betegséget láda oltó, megállíto, de a többi állatra és az emberre ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18 b. SZ.

Egy holdra elogandó egértöltő ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelezőlapot.

Arra való tekintettel azonban, hogy az odasereglett kíváncsiak közül egy öregasszony erősen állította, hogy látta az említett sertésvásárló embert déltájban a tanyába bemenni, egy nagyobbacska subancz pedig arra esküdözött, hogy ő meg kiszaladni látta azt a tanyából, arra a határozott következtetésre jutottak, hogy a gyilkosságot mégis csak az az ember követhette el és csak azért nem nyulbatott semmihez, mert valami zaj vagy közbejött esemény megzavarhatta és menekülésre készítette.

Turiék leánya ugyan mondta, hogy az az ember még az ő otthonlétekor volt náluk enivalót venni, de mindjárt távozott is, hogy nem tudtak neki ilyet adni, de amazok csak a mellett bizonykodtak, hogy csak az erdőig mentek azok el s onnan épen a gyanusított görbelébu ember visszatért a tanyába s annak eltávovása után már nem látták többé a kis Imrét az udvaron.

Egy-két óra alatt már a közelebbeső mindenik tanyán tudták a rémes esetet, a melynek hatása alatt egyik közeli birtokos rendelkezésére bocsátott Turi Jánosnak egy lovat, hogy azon Kiskunbalasra lovagolva, az őrsön jelentést tegyen.

Borzai János őrmester őrsparancsnok és Kiss János csendőrből állott járőr vezette be az ügyben a nyomozást.

Mialatt a helyszínére kiértek, Turi János kimerítően tájékoztatta az őrmestert a fentebb említett körülményekről és a sertésvásárló ember iránti határozott gyanujáról, úgyannyira, hogy az eset mielőbbi kideriése ügyszólván kétségtelennek látszott.

A helyszíni szemle már nem sokat eredményezett. Széttapostak, elgázoltak a szobában minden nyomot, vért, mire a járőr oda kiért. Csak a gyerek hulláját vizsgálhatta meg a járőr, de azt is csak a nagyjából, mert a helyéből elmozdítani nem akarták, nehogy a táviratilag értesített kiskörösi járásbírástól kiküldendő bizottság kifogást tegyen miatta.

Az őrmester azonban igen különösnek találta, hogy egy férfi, a ki egyetlen szurással vagy vágással végezhett volna áldozatával, össze-vissza szurkálta azt. De az előadottakat se hagyhatta figyelmen kívül, mert a gyanusítottat és életmódját ismerte; és mert a fentebb említett tanuk olyan határozottan megmaradtak állításaik mellett, hogy azt, legalább egyelőre, nyilvánosan kétségbevonni annál kevésbé lehetett, mert napokon át látták az embert, felismerésében tehát nem tévedhettek.

Ezek alapján tehát, a hulla érintetlenül hagyása iránti gondoskodás után, a gyanusított és társa felkeresésére indult a járőr. S miután azok aznap is több közeli tanyában megfordultak, csakhamar nyomra akadtak és fel is találták őket.

Az őrmester ott nyomban tudomásukra hozta, hogy mivel vannak gyanusítva. Ezek tagadták a cselekmény elkövetését. Azt azonban minden habozás nélkül beismerték, hogy aznap több közeli tanyán, köztük a Turiékén is megfordultak, utóbbin azért, hogy valami enni-valót vegyen épen a gyanusított, de mert a gyerekek, a kik szerinte még akkor mind otthon voltak, nem tudtak semmit adni, azonnal távozott is onnan, még pedig sietve, hogy társát, a ki addig tova haladt, utólréhesse. Azt azonban mind a ketten határozottan tagadták, hogy az erdőtől, a mely irányba tényleg mentek, egyikük is visszatért volna a Turiék lakásához akár rablási, akár más szándékkal. Alibijüket pedig ügyszólván minden perczere készek voltak bizonyítani.

E részbeni, minden kertelés és habozástól mentes beismerésre kissé megbökkent az őrmester, mert mindjárt belátta, hogy ha ezek egyike volt a tettes, nagyon nehéz lesz rájuk bizonyítani a tettességet; ha pedig más volt, úgy ezekkel csak haszontalanul pazarolja el az idejét. De mégse bocsátotta el őket, hanem őrizetbe véve, elkísérte a helyszínére a tanukkal való szembeállítás végett, másrészt azért is, hátha a hulla láttára megtörik valamelyik s beismerő vallomást tesz.

Ilyen bonyolult esetekben sohase tudhatja a nyomozó csendőr előre, hogy mily mellékes körülmény biztosíthat sikert, tehát óvatosnak és előrelátónak kell lennie.

A tanukkal való szembeállítás azonban legkisebb eredményre sem vezetett, mert a két ember, hiába ismertek rá a tanuk, csak megmaradt ama előbbi állítása mellett, hogy az erdőtől egyikük sem jött vissza. — És nem volt semmi hatása a hulla megtekintésének sem. — Az alibi bizonyítás pedig épen javukra szolgált, mert mindenki, a kinél csak megfordultak, kétségtelenül igazolta ott tarozkodásuk idejét, s ez teljesen összevágott az ő előadásukkal.

Ez alapon tehát, augusztus 23-án délután, mikor a vizsgálóbíró és az orvosok a helyszínére érkezve, a hulla vizsgálatot megtartották s annak folyományaként kijelentették, hogy kéjgyilkosság esete nem forog fenn és hogy a gyereken talált 17 szurás közül csupán az az egy volt halálos, a melyik a gége és légcső átmetésésekor a nyakütőereket is, de a legnagyobb valószínűség szerint véletlenül, megsértette, a többi pedig alig hatolt egy cm-nyire az arczba, fejbe és a mellrészekbe, el kellett bocsátani a két gyanusítottat, mert a vizsgálóbíró és az orvosok is abban a véleményben voltak, hogy a gyilkosság nem lehet felnőtt ember műve, inkább gyerek követhette el azt.

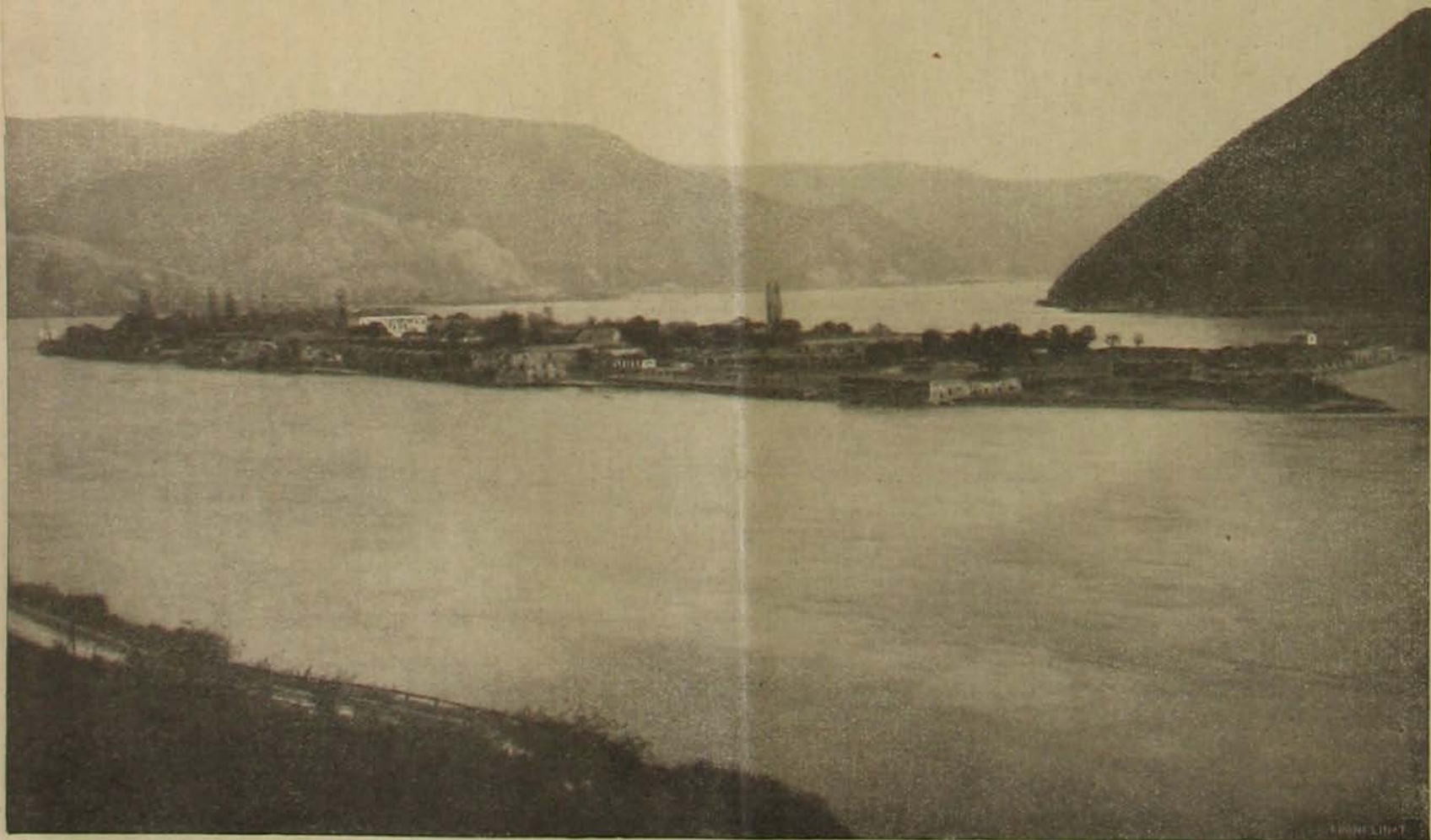
Az őrmester ennél fogva ebben az irányban kezdett kerdezősködni, de mert a szülők és mások is a tanuk állításainak befolyása alatt állva, csak az elbocsátott két embert tartották a gyilkosság elkövetőinek, nemcsak

GUMMI-óvszerek férfiak részére, a legbiztosabb francia gyártmányú különlegességek.

Tucatonként 4, 6, 8 és 10 korona.

3 darab próbarendelés 30 fillér levélbélyeg ellenében is, s egyéb szükségleti cikkekről tessék árjegyzéket kérni.

Kapható SZÉNÁSI D.-nél
Budapest, IV., Sütő-utca 6.

A d a K a l é.

hogy nem tudtak, de nem is akartak más irányban felvilágosítást adni, hanem esőkönyösen ragaszkodtak előbbeni veledelésükhöz.

Annyit azonban mégis kivehetett belőlük Borzai őrmester, hogy a szomszédos Kótiékkal holmi baromfi és malacz kártétel miatt haragban vannak Turiek s hogy a meggyilkolt Imre gyerek többször bosszantotta a 15 éves Kóti Imrét, mikor az a megye közeleiben őrizte sertéseiket, gunyos szavakat kiabált hozzá, ha pedig amaz megriasztotta, a tanya felé menekülve, az alfelet mutogatta neki. Ez azonban úgy a szülők, mint a kikérdeztettek szerint, olyan jelentéktelen gyerekcsíny, a melyből Isten ellen való véték volna a gyilkosságban való tettességre következtetni. És egyidejűleg meg is mutatták, csak úgy távolról, Kóti Imrét, aki akkor is a malaczokat téregette és bizony az, a korához képest nagyon is fejletlen gyerek volt.

A gyerek láttára azonban eszébe jutott Borzai őrmesternek, hogy már akkor látta ezt a gyereket, mikor az előbbi két gyanúsítottat alibijük bizonyíttatása végett ide-oda kísérgette. S már akkor is feltűnt neki, hogy a gyerek, a ki épen ételt vitt valahová, a mint meglátta őket, már messziről bekerült a kukoriczásba s ngyanigy tett, mikor visszatérőben is vele találkozta, a mikor is nem a rendes uton, hanem a kukoriczák közt bujkálva ment haza lakásukra. Akkor nem tulajdonított ennek az őrmester semmi különös jelentőséget, mert a korához képest fejletlen gyerekről könnyen feltételezhette, hogy az eset hatása alatt, vagy tőlük, vagy a gyanúsítottaktól fél.

Mintbogy azonban az addigi nyomozás más alaposabb nyomra nem vezetett, ebbe kapaszkodott bele az őrmester és két tanyai ember kíséretében átment a Kótiék lakására a fiút közelebről megtekinteni.

A szobában csak egy beteg nőt, a fiu anyját találták, aki pár héttel előbb szenvedett mennykőcsapás következtében úgyszólván magával is tebetetlen beteg volt. Kérdésükre, hogy hol a fia, azt felelte, hogy a liáz tulsó végénél krumplit főz a malaczoknak. A járőr óvatosan, nehogy a gyereket elriaszssa, a ház jelzett végéhez ment s véletlenül épen azon lepte meg, a mint az a bicska pengéjét homokkal surolta. A járőr láttára felugrott és el akart szaladni, de az őrmester galléron ragadva, visszatartotta és kivette kezéből a bicskát.

Eközben feltűnt az őrmesternek, hogy a fiu ingének az elajén és két ujján a könyökig kisebb-nagyobb sötét foltok vannak s közelebről megvizsgálva úgy találta, hogy a foltokra felül apró, homokszerű krumplimorzsa van ragadva. Kikérdezés közben az anya oda magyarázta a foltokat, hogy a gyereken már két hetes a fehérmű, azért szennyeződött be annyira, míg a fiu odamódosította anyja bemonlását, hogy a krumplimorzsa pedig krumplifőzés és törés közben ragadt az ing jelzett részeire.

Az őrmester és két bizalmi egyén alaposabban megnevezven az inget, kétségbe vonták az előbb mondottakat, de hogy jobban meggyőzzék magokat és az anyát is, hideg vízben kiáztatták az inget, lekaparták róla a krumplimorzst, a mikor is már határozottabban ki lehetett venni, hogy a batározottabb alakot nyert foltok nem a napi foglalkozástól eredő szennytól, hanem inkább bevérződéstől keletkezettek. Ezt tudták is az anyával a fiu jelenlétében s ugyanakkor közölték vele abbéli gyanúját is, hogy Turi Imrét az ő fia szurbatta agyon valószínűleg veszedés közben.

Az anya természetesen erről mitse tudhatott, mert a fiu nappali foglalkozását betegségénél fogva nem ellenőrizhette, a fiu pedig tagadott mindent. De mikor a tőle elvett bicska fanyelének kör- és hosszrovátkái közül kikapart könnyen felismerhető véres piszkot neki megmutatták s egyenesen ráfogták, hogy mégis csak ő ölte meg Turi Imrét, megtört a gyerek és beismerte, hogy csakugyan ő követte el a cselekményt, még pedig azért, mert testvérei távozta után, mint máskor is szokta, csufolni kezdte őt a gyerek, mire ő üldözőbe vette, s hogy nem volt otthon senki, bezavarta egészen a lakásukba és ott a feletti haragjában, hogy a gyerek védekezés közben őt lábszáron rugta, előkapta bicskáját és összeszurkálta. Mikor pedig látta, hogy nem mozdul, felölelte a padkáról, a hol mozdulatlan maradt és a kanapéra fektette. Ingeujja és eleje akkor véreződött be oly nagy mértékben s hogy az anyja észre ne vehesse, főtt krumplival bekente a foltokat.

Így aztán három napi nyomozás alatt mégis kiderült a kis Turi Imre gyilkosa s a szülők csak akkor nyugodtak meg a járőr — szerintük az előbbiekkal szemben részrehajló — eljárásában, mikor Kóti Imre beismerő vallomásáról értesültek. Vigasztalódást azonban sem ebben, sem abban nem találtak, hogy a kalocsai kir. törvényszék két évi és hat havi fogházra, ennek elszenvedése után pedig javító nevelésre ítélte a kiskorú gyilkost.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Drágakő és babona.

A drágakő és babona egyformán szerepet játszottak az emberiség történetében. E babonák a drágakövek őshazájából, Keletről származnak; főleg a zsidóknál voltak elterjedve; tőlük kerültek az arabokhoz, azoktól pedig Európába. A babona megölője, pusztítója a tudás, a felvilágosodottság, s ezek terjedtével veszendőbe indult a babona is. Mindamelllett egynéhány drágakőhöz fűzött babonás tulajdonság még mai napig is fennmaradt. Így például a mai modern francia asszony épúgy irtózik az opáltól, mint a mennyire bízott az ókori bormissza férfi az ametisztben. Lévéen a babona szerint az opálnak az a tulajdonsága, hogy az bő gyermekáldást hoz viselőjére, míg az ametiszt köldökre kötve

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KORÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Az egykori Ada Kulé vár köz utatói.

Török zászló Ada Kulében.

Török iskolás gyermekek.

Az adakateri mecset tornya.

megóv a részegségtől. Jellemző, hogy a míg a régi korban többnyire valami gyógyító, óvó tulajdonsággal ruházta fel a babona az egyes drágaköveket (alig egy-két veszedelmes követ ismertek), addig manapság csak a rossz tulajdonságokat tartja fenn. Míg Keleten szent könek tartották az opált, mely szerencsét hoz viselőjére, addig Európában ellenkező véleményben, vannak róla; a babonások azt állítják, hogy könnyet, szerencsétlenséget okoz. A bő gyermekáldásra vonatkozó babona egyébként lebeteséges, hogy Keleten is megvan, de ott ezt szerencsének tartják, nem úgy, mint az egygyermek-rendszer hívei. Egy időben a szőke hajú szépségek kedvelték nagyon, azt vélvén, hogy ha opált viselnek nyakukon, hajuk szép színe nem változik meg. A gyöngyről manapság azt tartják, hogy könnyet jelent. Igaz, hogy az élelmesebb ékezesrészek úgy magyarázzák a «könnyet», hogy örömben könnyezik, ki a gyönggyel ékesített ékszert kapja. A régi jó időben pedig igen hasznos dolog volt a gyöngy. Így Kecskeméti W. Péter a következőket írja ötvös könyvében: Reszkető szemnek és szívnek igen jó és hasznos, a szemről fekete hályogot lehasít és az szemnek minden rütségét tisztítja, vér-folyás ellen is jónak írják, úgy mint a vérhas ellen is... fogát az embernek tisztítja.

Korálból készült karperecset igen sok kis gyermekben látni, és pedig azért adják rá, mert azt jelzi, ha a gyermek beteg: a koráll ekkor elhalaványodik, elsápad. Ez a babonás hit egyébként régi. Apátzai Tsere János írja Magyar Encyclopaediájában a korállról... a nyavalyás ember nyakába köttetvén, megsárgul. A vért köpöknek használ. Az ő pora jó a vesék és a hólyag arénájára is. Sőt a kórságosoknak is hasznosan adathatik be. Kecskeméti is ajánlja szembetegségre... szemet is jó véllé tölteni, az olyanak, a kinek úgy tetszik, mi ha legyek repesnének az szeme előtt; reggel, ha megtörli a szemét véllé, hasznos. Majd álmatlanság ellen is javalja:... borban innya apróra törvén, álmat hoz a szemében, de az, ki gyakran isza, elszárasztja a lépét... Gyomorfájás, továbbá esővízben megiva giliszta ellen is ajánlják a régi tudósok. A szép, égezőkék türkiz, a keleti népek legkedvesebb köve sem örvend manapság valami nagy keresletnek, állítólag szerencsétlenséget hoz viselőjére. Pedig a régiek sok jó s csodás tulajdonságát ismerték. Így Onomakritos görög tudós Kr. e. 500 évvel írt munkájában ajánlja szűrt vagy vágott sebre kitűnő gyógyító irkét a porrá zúzott türkizt, továbbá a pörlekedő házastársak között helyreállította a békességet, egyébként e jó tulajdonsága még napjainkban is megvan. A külső szerencsétlenségek ellen erősítette az ember szívét, de a gyenge beteges szemnek is jót tett. Sőt jós tehetőségét is ismerték, mint régi írásokból olvashatjuk:... az jövődő veszedelmet megérzi, mikor valami szerencsétlenség akar rá következni, vagy megrepedez, hasadoz, avagy rútot megelődül... Az órát is meg tudta mondani, mint azt Haller Gábor írta naplójában: Az óra bány legyen, mint kellessék egy gyűrűvel, melyben türkiz vagyon, megtudni, hallottam és meg is próbáltam. Egy üvegben egy kevés vizet kell tölteni, annakutána a gyűrűt egy bajszára, avagy czérnaszára felfüggeszteni és tartsa az ember az kezében az üvegben, de úgy, hogy a gyűrű ne érje az vizet és úgy tartsa egy kevésé a kezét mozdítatlan és hogy mennyi az óra legyen, annyit üt az üveg oldalán a gyűrű.

Csodás tulajdonságait ismerték a gyémántnak, melyet akkor adamasnak neveztek. Onomakritos szerint, ki gyémántot viselt, megismerte ellenségeit, mert a kö elveszítette fényét, csillogását, mihelyt olyannal beszélt, ki rossz szándékkal viseltetett a gyűrű tulajdonosa iránt. Plinius ókori író Naturalis Historiae cz. munkájában írja, hogy felette erős kö, sem tűz, sem aczél meg nem fogja, de a kecsbek vére enyhíti erejét. Prágay hasonlóképp nyilatkozik az adamas-kőről, melynek... oly természeti vagyon, hogy ötet semminemű vashból álló eszközzel el nem ronthatni, sem faraghatni, hanem az baknak mostan vett vérével melegen nedvesítették és úgy lágyul meg. Apátzai Tsere János meg épen olyan bak véret írja e czélra valónak, mely leöletése előtt bort ivott és petrezselymet evett.

Kecskeméti W. Péter ötvös könyvében a gyémánt hasznáról a következőket találjuk: Hogyha aranyban vagy ezüstben foglalod, dühösség ellen mérég és éjjeli rettegés ellen jónak mondják, ha az bal kezre és karodra kötöd, gonosz lélek háborgatása ellen jó; félelem és gonosz ördögi incselkedés ellen is igen jó. A régiek bite szerint a gyémánt ártatlan gyermek kezében varázserője volt: minden zárt ajtót, a kincses kamrák titkos bejáratait is kinyitotta. Manapság már nem fűződik általánosságban babona a gyémánthoz. De az egyes példányokhoz igen. Tudvalevő, hogy a nagyobb, bíres gyémántoknak egész történetük van. Így például a bíres kék gyémántnak átkos a hire: hogy tulajdonosára csak bajt, szerencsétlenséget hoz. Ha végig tekintünk történetén, megértjük a babonás hírnév keletkezését. A becses smaragdot mérgek ellenszerének ismerték. Apátzai szerint... az ő reszelési hulladékjában ha nyolcz árpaszemnyi italbán bevétetik, a bevött mérget kiüzi, a baj is a fejről lehullván... Kecskeméti könyvében olvassuk, «hogy hajkoppadás ellen is jónak dicsérik». A smaragd nagy ellensége a tisztátalan életnek, nem szenvedheti az egymással való ismeretségét, hanem ha akkor viseltetik elromol, mint Magyarország Béla nevű királya felől olvassuk, hogy midőn a dolognak idején ujjában volt volna, három részre hasadozott, írja Füsüs Királyoknak tüköre cz. munkájában. A smaragdot tartják most is a hűség kövének, mert a szerelmesek hűségét ellenőrzi. Ha a viselője hűtlen lesz kedveséhez, a kö elveszti szép üde színét, elhalaványodik. Hogy a smaragd bajt hoz a tulajdonosára, erről Amerikából hallottunk hírt. Hol egy hindu bálvány szemét vette meg egy gazdag műgyűjtő s azóta kísérti a hindu isten, valószínűleg valami fanatizált pap személyében. Mióta megvette a ritka szépségű és nagyságú követ, négy szer is betörték lakásába s bár a drágakő-gyűjteményét összehányták, túrták, semmit sem vittek el. A rendőrség eredménytelenül nyomozott, csak az utolsó betörés után, talált hindu eredetre valló faragott fagyöngyből következtetik, hogy a különös betörő valami hindu pap lehet, ki vissza akarja szerezni bálványistenének szemét. De ismerték egy jó tulajdonságát is, melynek a kincskeresők vették nagy hasznát. Ugyanis a smaragd mozog, ott, hol kincs van a földbe rejtve.

Kitűnő orvosságnak ismerték a lázas betegségek ellen a szafírt, mely a pestises kelevényeket is elmulasztotta. Skorpiómarást gyógyítja, valamint az orrvérzés csillapítására is ajánlják a régi írók s tudósok. Ha még megválnának napjainkban is a szafir csodás tulajdonságai, szélnek eresztetnék a tűzoltóságot, mivel kitűnően oltotta a tüzet — régen; a goromba, durva embereket

Valódi tajtékpipák, szipkák

valamint az összes dohányzó-eszközök legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

SCHWARTZ FÜLÖP UTODÁNÁL,

Szegeden, Kárász-utca 6. — Alapítotott 1866-ban.

Csendőrség részére előnyös részesítési kedvezmény! Kivántra kópos árjegyzővel és valamint őrsőznek választókkal szolgál.

Seréfeddin, Ada Kalé utolsó kormányzója.

szalonképessé lehetne tenni egy pillanat alatt, csak egy darabka szafírt kellene zsebükbe rejteni. A rendőrségnek is könnyebb volna a dolga, mert a szafir a régiek szerint elvesztette szép kék színét és sötétvörös lett, ha oly helyen jártak volna vele, hol gyilkosság történt.

A szép piros rubin szerencsekőnek tartották; a monda szerint • szép piros kövek oly anyának megkristályosodott könnyei, ki egyszerre vesztette el minden gyermekét. A rubin eloszlatta a bánatot, félelmet, de emellett kihúzta az ember testéből a szálkát, tövist, ha melegítve rákötötték. Magnus Albertus szerint még mindenféle perpatvar ellen is hasznos. A sokféle féreg, hernyó ellen is rubinnal védekezhetett annakidején a szőlő- és gyümölcstermelő. Nem volt szükség a sok permetezésre, szénkénegezésre; egyszerűen ledörzsölték rubinnal a szőlőtőkét, gyümölcsfát, s elpusztultak a férgek. Villámhárító helyett is lehetett használni, mert a mely ház négy sarkát rubinnal megérintették, abba nem ütött bele a menykö soha. Búfelejtő, vidámító tulajdonsága miatt kedvelték a gránátot. Ivóedényhe tették, hort öntöttek rá s leitták róla. Ha egyszerre nem használt, újra felöntötték borral s ismét leitták. Ezt kellett mindaddig cselekedni, míg csak fel nem vidult, el nem felejtette búját-bajját az ember. Valószínű, bogyha valami jó bort öntöttek a gránátra, gyorsabban mutatkozott vidámító hatása.

Valamikor ékkőnek, napjainkban azonban már csak optikai eszközök készítésére használt hegyi kristálynak is sok gyógyítóerőt tulajdonítottak a régiek. Porrá törve, savanyú borban megíva vérhas ellen volt jó hatású, de szoptatóasszonyok is előszeretettel használták, mert mint Kecskeméti írja könyvében, bő tejképződést okozott. E célra egyébként mézbe kevert pora is jó volt. De nemcsak gyógyítószereül, hanem amuletként is használták a drágaköveket. Minden hónapban más-más követ kellett bordan, s védve voltak a bajtól, véstől. De nem vesztettek hatásukból a kövek, ha mind a tizenkettőt egybefoglalva állandóan viselték is, mi szórakozott, feledékeny emberekre nézve kiválóan üdvös lehetett. Nem kevésbé voltak bahunáak a zsidók, a kinnél minden törzsnek meg volt a maga védő, szerencsekőve, melyet a törzsbeliek viseltek. Dan törzsbeli a jáczintot, Benjamin a jaspist, Lévi a smaragdot, Ruben a karneolt, Juda a rubint, József a baryllt, Isacher a szafírt, Simeon a topázt, Naftali az achatot, Gad az amethystet, Zebulon az onixot és Acher törzsbeli a krizolitot viselte amuletként. Ha

végigtekint az ember e sok jó tulajdonságon, szinte elszomorodik; sajnálja, hogy már napjainkban nincsenek meg, sajnálja, hogy nem él abban a boldog régi időben, mert bogy felviduljon, ma már hiába akasztana számárszörrel bélelt kalcedont a nyakába, mert hisz az is elveszté bűvös vidító erejét a többi drágakövel együtt

KÉPEINKHEZ.

Adakaléi képek.

A közelmúlt napokban végérvényesen hazánk területéhez csatolt Ada-Kalé (magyarul: Szigetvár) sziget tulajdonképpen a törökhódítás előtt is magyar birtok volt és története szoros kapcsolatban van Orsova történetével, a mint bogy régi magyar neve is Új-Orsova volt.

Már I. Lipót magyar király nagy súlyt helyezett a sziget birtoklására, mert a ki e szigetet bírta, az uralkodott az Aldunán és megállithatta a hajóforgalmat annak nemesak a Magyarország felé eső, hanem a tulso ágán is. Hogy tehát a mindig várható török támadások ellen hathatósabban védhető legyen, Orsova város megerősítésekor Heister tábornok sánczczal vétette körül és erős bástyákkal láttatta el — az akkor még régi magyar nevével nevezett — Új-Orsova szigetet, de a török mégis elfoglalta és csak a pozsarovácsi békekötéskor került vissza a Habsburg-ház birtokába.

III. Károly magyar király ekkor már hathatósabban igyekezett gondoskodni Új-Orsova védelméről s a szerb parttal szemben két várat és egy őrtornyot építtetett s ez erődítést felesége tiszteletére Erzsébet-sáncznak nevezte el.

De csak három évig uralta ez az 1736-ban befejezett

A kormányzó pecsétje és aláírása.

Arany

taná sul szolgál mindonkinok, aki gyomorgöres, székreklodés, kóllika-sárgaság, gyomorégés, máj- és bélfájdalom, átvágytalanság eseteiben a **GYARMATI-féle UNIVERSAL BALZSAMOT**, kitűnő báziszort használja. — Szállítja: **GYARMATI EMIL** gyógyszerész, B A J A 121. szám. — 12 üveg ára bérmentve és csomagolással együtt 5 korona. Próbára 1 üveg 1 korona, ha a pénzt előre beküldi.

erődítés az Aldunát, 1739-ben Mohamed pasa, török nagyvezér megostromolta és be is vette a szigetet, amely pedig a pasa egykoru levele szerint: «a különféle mérnöki művészet és építési tudomány csodáival olyan volt, mint a víz színe felett álló tüzes talizmán, mint a feltörhetetlen lakat, mint a megoldhatatlan talány» és Nándorfejérvárral együtt mégis elfoglalta, mire örömmel írta meg Konstantinápolyba, hogy «Ada-Kalé vidéke is megtisztult a piszkos hitetlenektől».

Később, 1790-ben, II. József császár, személyesen vezetett ostrommal, visszavette a szigetet a töröktől, de 1791-ben a szisztovói békekötéskor megint csak a töröké lett és hirtokolta is egészen a török-orosz — úgyszólván második keleti — háboru végéig, a mikor is 1878. évi május 25-én, a san-stefánói békeszerződés 3-ik pontja szerint, magának Abdul Hamid török szultánnak kérelmére, hogy az oroszok követelésének megfelelően az adakaléi erődítéseket teljesen lerombolni ne kelljen, királyunk Ő Felsége védelme alá helyeztetett.

Ekkor félszázad vártüzérségünk és egy század gyalog-ságunk szállotta meg és vette őrizethe Ada-Kalét a bár név szerint egész mostanáig Törökországhoz tartozott s a mohamedán lakosság török bíráskodás alatt is állott, de a ezitadellát magyar őrség tartotta megszállva és csak két török katonát tűrtek meg a szigeten a török fenntartóság jelzésére.

Most aztán, hogy a balkáni négyesszövetség majdnem az egész Balkán-félszigetről kiszorította a törököt és ez a neki kijelölt határon innen eső összes birtokairól kénytelen volt lemondani, május 12-én véglegesen hazánkhoz csatoltuk a több mint harmincz év óta őrzött Ada-Kalét és Borontál megye orsovai járásába bekebeleztük.

Képeink egyikén magát a mintegy két négyszög kilométer területű szigetet, a többi képeken pedig a régi vár maradványait, a sziget utolsó török kormányzóját és az ottaniak életének egyes mozzanatait mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Kézikönyv az új nyugdíjtörvényről. A szerkesztésben megjelent a az új nyugdíjtörvényre vonatkozó kézikönyv szállítása kezdetét vette. A kézikönyv mind azoknak, kik az előfizetési díjat előző békületük, portomentesen lesz kézbesítve. Utánvét mellett csak olyan események küldetnek, melyek több könyvet tartalmaznak ahol a felmerülő porto kellőképen megoszlik. A többi előre ki nem fejezett rendelés után (1-2 példány kereszt-kötés alatt), csak a postai szállítási díja fizetendő a kézikönyv árát kérem a könyvben elhelyezett s kellően számozott csekklap felhasználásánál a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank ezirere elküldeni, ahol az összeg folyószámlám javára elkönyvtetik. Szükségesnek tartottam ekként intézkedni, hogy rendeléimet az utánvét költségeitől (könyvsenként 55 fill.) mentesítem. Töves könyveléssel elkerülése céljából kérem a csekklapokra a feladó nevét, az állomáshelyet és a pénzösszeget tisztán és könnyen olvashatóan rávezetni a csekk szelvényét megírni. Minden egyes könyv fedőlapján rajta lesz a rendelő neve; ha tehát egyik vagy másik elő-

fizető időközben az őrsről áthelyeztetett volna, kérem a kézikönyvet új állomáshelyére irányítani, mert az újból elküldésből keletkező postai költséget nem viselem, mivel csak a rendelő állomásra való elküldését vállaltam el. **Hein György**, hadnagy-számvivő.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be: Szudarovich Béla hadnagytól, előléptetési gratulációk megváltása fejében Zernestről 3 K és Schlésinger Gyula fűrészyári igazgatótól Nagytopoljáról 4 K, mely adományokkal az alap vagyona 30,125 K 33 fillérre emelkedett.

Eljegyzés. Csikmadéfalvi Zöld Iluskát Szmazsenka Ervin m. kir. csendőrfőhadnagy, 1913 május 11-én, Vingárdon eljegyezte.

Támadó cigányok. Temes vármegyében, a Cserép-alja és Hidegkut községek közötti utvonalon, május 19-én este kilenc órakor Oláh Péter csendőr és Juhász N. próbaesendőrből állott temesillési őrsbeli járőr egy cigánykaravánnal találkozott, mely a járórral szemben az igazolást megtagadta s azt ellenszegülés után meg is támadta. Járőr a támadó karaván ellen löfegyvert használt és azok közül Tomicza Mária cigánynőt vállon löve súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette.

Bucsu virtuskodás. Szőlád somogy megyei községben, május 18-án megtartott bucsu alkalmával koresmai verekedés keletkezett. A megzavart rend helyreállítása céljából a helyszínen megjelent Pandur Ferenc és Kiss Balázs István csendőrökből állott karádi őrsbeli járőr felhívására a verekedők szét is oszlottak, csupán Bognár János parasztsuhancz duhajkodott tovább, ki a járőr ismételt felszólítása után Pandur csendőrhöz ugrott s annak kardját és fegyverét megragadta. Pandur csendőr a támadót egy lökéssel ellődította magától, ám az újból a csendőrnek ugrott és azt vállon ragadta. Ezen ismételt támadásra Bognár ellen a járőr mindkét tagja szuronyt használt és azt jobb könyökön és bal-csipőjén megszurva, súlyosan megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az élet titka. A párisi orvosi akadémián Pozzi egyetemi tanár érdekes felolvasást tartott Carrel amerikai orvos egyik legújabb csodás felfedezéséről. Dr. Carrel, a ki az élettani kutatások megkönnyítése céljából alapított newyorki Rocke-feller-intézetben dolgozik, évekig tartó kísérletezés után rájött, hogy az élő szervezetnek bizonyos sejtei, főként azok, a melyek az izom-szöveteket alkotják, épen úgy tenyészthetők, mint a mikrobák. Pozzi sebész-tanár, a ki állandóan figyelemmel kíséri Carrel munkálkodását s ennek alapján maga is kísérletezett ebben az irányban és az akadémia mostani ülésén bemutatta egy csirke-embrió szívének egy darabkáját, melyet három hónappal ezelőtt vágott ki az élő szervezetből és a mely nemcsak hogy élő szövet maradt, de még jelenlékenyen növekedett is. Sőt Pozzi arra is rájött, hogy öt hónap múlva kezd csak gyorsabbá válni a kimetszett testrészen a sejtek szaporodása, természetesen csak akkor, ha megfelelő anyagba vannak helyezve az élő szervezetből kivágott részek. Pozzi tanárnak vannak 14 hónapos izomszelvényei, a melyek még mindig élnek és növekednek. Carrel és Pozzi szerint kétégtelen, hogy azok a sejtek, a melyek az élő szervezet kötőszövetét alkotják, épen úgy tenyészthetők és akár a végtelenségig szaporíthatók, mint a mikrobák.

Az élet rejtelmes tüneményeit tehát nemcsak egész embereken, hanem a laboratóriumokban, az üvegesöbhe helyezett szövet-sejteken is tanulmányozhatják most már a tudósok és egyre közelebb juthainak a legnagyobb rejtelmeknek: az élet és halál titkának, az életet előmozdító és gátoló igazi okoknak fölfedezéséhez.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességgel fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyegzet ne küldjenek.

M. M. 1. Az állományparancsban foglaltak mérvadók. Ha azonban kérelmet nem úgy intézték el, a hogyan azt kérte, akkor a tévedés helyrehozataláért újból folyamodhatnak. 2. Miután anyakönyvi íjja dícsen a kezünkben, csak annyit mondhatunk, hogy szolgálati ideje akkor tekintendő megszakítottnak, ha a megszületés 30 nappal hosszabb időtartamu.

P. J. A megszakítás beszámítását felülvizsgáztatása alkalmával kérheti. Eredményre csak akkor van kilátás, ha a megszakítás nem az ön hibája folytán keletkezett és azt hitelesen be is tudja igazolni.

Sánta. Szolgálati ideje megszakítottak tekintendő. Egyébként fenti üzenet önnek is szól.

1888. B. Az igazi név után, pl. Nagy István, gunyveve Dudás.

H. P. 1883. Ez a kerületi parancsnokság belátására van bízva.

Görc. Sikerre nincs kilátás.

0000. 1. Ha a követelményeknek nem felelt meg, szakvizsgát sem tehet. 2—3. Szolgálati, illetőleg fegyelmi ügyek.

Szilágyiállásfalvai örs. 1. Beszámít. 2. A kiadott táblázatból kiolvashatja.

Nikita. 1. Az anya által a hadkiegészítő-parancsnokságnál. 2. Fegyelmi ügyekre nincs válaszuk.

K. őrmester. A pótszárnyparancsnokság megadja majd irásban is a szükséges felvilágosítást; mi okmányok hiányában nem mondhatunk véleményt. Nyugdíja minden esetre a felemelt zsold alapján illetékes.

1880. Nyelvez középosztály kell. De ettől eltökintve, koránál fogva nem fog törve sikerhez vezetni. Nyugdíját elveszti.

Pécskai örs. Az adólevonás jogos.

W. M. Ilyen állami iskola tudunkkal nem létezik.

Hajmál. 46. Huszonhárom.

1858. Június 12-től július 18-ig.

F. J. Nyugdíjasok számára sehol nincs olyan hely.

44. Mással nem kapható.

K. J. és T. J. sorjegyei nem nyertek.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

●kiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság állományába tartozó:

simonyi és varsányi Simonyi József és

Fuxhoffer Gyula századosok, kitünő és igen eredményes szolgálataikért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Ács Géza, VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester és Berkes József V. számú csendőrkerületbeli őrmester, hosszas csendőrségi szolgálatuk alatt kifejtett eredményes tevékenységükért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hegedüs György II., Plöchl János, Sostaries József, Gangler Ferencz őrsvezető ez. őrmesterek, Zaédeny Mihály, Szücs János II., Zsoldos Bálint őrsvezető ez. őrmesterek és Pápai Mihály II. csendőr ez. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában nagy szorgalommal kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért és kifogástalan magaviseletükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Ferencz I. járásörmester, Németh István VII. őrmester, Horváth András I. Nagy Péter, Baresi János, Eberhardt Sándor, Jóna Sándor, Tarcsai Nándor, Böröczk József őrsvezető ez. őrmesterek, Kercza József, Kárpáti József I. lovascsendőr ez. őrmesterek, Szabó István és Nagy Károly csendőrök, Berecz György őrsvezető ez. őrmester, Rezner János, Péter József, Marton Ferencz és Németh József II. csendőrök, hosszabb csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Országos házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Előlegesen befizetett kölcsönök törlesztésére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkönél, 0% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett időtartam alatt nem költi, 6 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadólevonásával).

Előlegesen nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidékajánlatok részvényekre.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy kezesség nélküli biztosíték ellenében, jó nyereség kamattal mellett. Utólagos, intézkedések és cheques beszedését elhalasztjuk, igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Vitnyédy István törzsőrmester, irodai alkalmazásában hosszabb időn át általában kifejtett buzgó és szorgalmas tevékenységéért.

Lukács Lajos őrsvezető ez. őrmester, úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint irodai alkalmazásában hosszabb időn át kifejtett eredményes és szorgalmas tevékenységéért.

Előléptettek

1913 május hó 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szepessy Jenő és Őcsödi Gábor őrsvezető ez. őrmesterek, őrmesterekké;

Szentgyörgyi Albert, Bodócs Márton és Vizi György csendőr ez. őrmesterek, őrsvezető ez. őrmesterekké; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Ádám Miklós, Szilágyi Márton, Szücs György, Tihanyi Imre, Kovács István és Kis P. Károly őrsvezető ez. őrmesterek, őrmesterekké;

Mátyás Albert, Normák János, Horváth Antal II., Árgyelán Demeter, Szél Károly, Kormos István, Bandli József, Nyíri Lajos és Péterfi Lajos csendőr ez. őrmesterek, őrsvezető ez. őrmesterekké.

Katonai szolgálati jellel elláttattak:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Árus József járásőrmester, 1913 április 27-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Niekreisz Károly csendőr ez. őrmester, 1913 április 23-án, Timár József csendőr 1913 május 15-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Szoó István őrsvezető ez. őrmester, 1913 apr. 15-én,
Tompai Imre őrsvezető ez. őrmester, 1913 április 17-én; végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Kiss János csendőr ez. őrmester, 1913 április 20-án.

Járőrvezetői jelvényével elláttattak:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Prigye János, Maksai Dénes, Szabó Mózes, Ocheán Ambrus és Kardalus Dénes csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Purman István próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1913. évi 53,036/VI—a. számú engedélye alapján vezetéknevét „Perlaki”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Perényi Zsigmond őrsvezető ez. őrmester, Franz Máriaival, 1913 április 30-án, Stajerlakaninán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szele György csendőr, Achel Irén Annával, 1913 május 4-én, Jászberényben.

Zsolnai Mihály csendőr ez. őrmester, Törtei Máriaival, 1913 május 3-án, Szabadkán.

Halász Sándor csendőr ez. őrmester, Hegyi Donával, 1913 május 10-én, Orosházán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Mózes Albert csendőr ez. őrmester, Apró Rozáliával, 1913 március 24-én, Szőkefalván.

Bándi Dénes őrsvezető ez. őrmester, Szakács Ágnessel, 1913 április 20-án, Zalánban.

Deák Vazul csendőr, Tampa Máriaival, 1913 április 25-én, Hidvégen.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
S. Nagy László őrsvezető ez. őrmester, Cséke Flóraival, 1913 február 26-án, Jánkon.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mindezeket előírás szerinti méretek szerinti és előírásnak megfelelő kék préselt papírossal bevonna — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, Brassó.

Hűsz koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Nyári szürke keztyűk és felszerelési tárgyak állandóan kaphatók.

Cs. 7. Szemleutasítás szerinti összes nyomtatványok és könyvek raktárunkon kaphatók.

Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir-
csendőrségi hiva-
taltos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.